

Lletres
Lluís
Gavaldà

Primera edició: març del 2017

Disseny de la coberta i de l'interior: Duró

Fotografia de Lluís Gavaldà a les guardes:
Fernando Prats (*fernandoprats.com*)

Agraïm a l'editorial Contra el permís de reproducció del text titulat
«No n'hi ha prou amb estimar-se prou»,
aparegut al llibre *Memorias sónicas*.

Edició: David Monserrat

Direcció editorial: Iolanda Batallé Prats

© Lluís Gavaldà, 2017, del text

© Bridge®, 2017, d'aquesta edició

Casa Catedral®

Josep Pla, 95. 08019 Barcelona

facebook.com/catedral.books

twitter.com/CatedralBooks

instagram.com/catedral.books

Imprès a Liberdúplex

Dipòsit legal: B-2.042-2017

Imprès a la UE

ISBN: 978-84-16670-09-3

Qualsevol mena de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra resta rigorosament prohibida i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei. L'editor faculta el CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprògràfics, www.cedro.org) perquè n'autoritzi la fotocòpia o l'escaneig d'algun fragment a les persones que hi estiguin interessades.

PRÒLEG

Estàs promocionant el nou disc, amb aquella estranya sensació de veure com construeixes el teu discurs sobre la marxa, incorporant i memoritzant per a la propera entrevista les frases menys tòpiques que et van sortint de la boca. És un procés curiós. Al principi tot el que expliques et sona nou, vas una mica a cegues, bàsicament perquè el que has parit és tan recent que no tens ni punyetera idea de què coi has fet. Però quan ja portes mitja dotzena d'interrogatoris, ho expliques com si ho tinguessis tot planejat des de mesos abans de l'enregistrament. A l'última setmana ja vas amb el pilot automàtic, escampant sense manies ni vergonya els *greatest hits* de les entrevistes anteriors.

I quan més còmode estàs, regalimant ego i suficiència per tots els porus, arriba la pregunta fatídica: «Què volies dir amb aquesta cançó?». I automàticament engaltes quatre tòpics reciclats. Però el que realment hauries de dir, si fossis mínimament honest, és que no ho saps. Bé, sí que ho saps. Saps quina era la idea prèvia que tenies abans d'escriure-la, però això no té necessàriament gaire a veure amb el que t'ha sortit. Pel camí s'hi han aferrat interferències i dreces que no havies planejat. Però no ho diràs. Ni tampoc diràs que explicar el significat d'una cançó és la manera més fàcil d'espantllar-ne tota la màgia, és esquarterar-la sense anestèsia, com un nen maldestre que desbudella una joguina i després no sap com reconstruir-la. No ho dius, però hauries de dir-ho, hauries de dir que ningú sap el significat real de les cançons, ni tan sols l'autor (fins i tot ell menys que ningú), i que aquesta

incertesa fa que tan sovint ens toquin de prop, que se'ns fiquin a la panxa i no en vulguin sortir, que ens facin companyia o ens fereixin, que ens hipnotitzin o ens fascinin o, simplement, ens facin agafar ganes d'omplir de petons la persona que tenim al costat.

«De què va aquesta cançó?», et pregunten. I si fossis honest hauries de contestar: «No ho sé. A tu què et diu?».

LLETRES

ÉS QÜESTIÓ DE PRIORITATS

La primera cançó que vaig fer es deia «Estic penjat». Parlava d'un mal viatge d'àcid i repetia com un mantra la mateixa frase: «Estic penjat i no puc més» durant tres minuts i escaig. M'hauria encantat posar-la aquí per encetar aquest llibre, bàsicament per fotre'm un fart de riure, però no és meva. Malgrat el seu minimalisme adolescent, era producte de l'esforç compartit de dues persones, jo i el meu company de grup en aquells temps, l'Ismael. La vam parir a l'habitació d'un pis de lloguer on havia viscut els primers quinze anys de la meua vida i que després, per coincidències d'aquelles que semblen impossibles, va passar a ser l'habitació d'esbarjo del meu company de grup. El mateix dia que vam parir aquesta cançó vam decidir formar amb tota la imperícia del món un grup de curta volada anomenat, amb el bon gust que ens caracteritza, Condons Adulterats. Al principi érem nosaltres sols, però poc després s'hi van incorporar en Joan i en Falin i vam fer un únic concert. Diferències musicals irreconciliables van fer que l'Ismi es quedés amb el nom del grup i la resta forméssim Els Pets un mes després.

Els baixos de casa meua van passar a ser el nou local d'assaig. Assajar a la mateixa habitació on em passava tot el sant dia escoltant discos compulsivament era un somni fet realitat. De fet, estava tan eufòric que vaig agafar el que es podria definir com una febrada compositiva precoç. Bé, era l'eufòria i també la necessitat de tenir un repertori de tres quarts d'hora mínim per poder fer algun concert. El resultat de tot plegat va ser un bon grapat de cançons fetes a raig, la majoria d'elles molt, molt dolentes.

El record més clar que tinc d'aquella febrada va ser una tarda que me'n van sortir tres de seguides, una darrere l'altra. La primera es deia «Maria» i explicava de manera innocent la meva primera història d'amor seriosa. La segona era «Per unes putes faldilles» i era el revers de l'anterior, parlava amb despit d'aquella sensació tan amarga que et ve quan el teu millor amic s'enamora (o, per ser més precisos, s'enxona) i a poc a poc es va esborrant de la teva vida. La tercera, i potser la més reeixida, era «És qüestió de prioritats». Pretenia ser una declaració de principis amb tota la insolència de qui acaba de fer vint-i-dos anys i es pensa que ja ho té tot clar. *Tempus fugit*, que deia aquell.

ÉS QÜESTIÓ DE PRIORITATS

*Ells sempre em diuen que haig de treballar,
que pensí en el dia de demà.
Que prengui exemple dels homes de profit
que no descansen ni de nit.*

*Fabriquen peles enganyant qualsevol,
van enterrant velles il·lusions.
Ho tenen tot tan ben organitzat
tant per avui com per demà.*

*Però ells estan en un altre món,
una altra escala de valors,
això per mi no és important.
És qüestió de prioritats.*

*Jo mentrestant ja tinc vint-i-dos anys complerts
i me n'adono que no he fet res.
Ja tindrè temps de pringar sota d'algú,
ara vull fer sols el que vull.*

*No vull que em marquin el camí fins el final,
tot programat fins al mínim detall.
Deixeu que m'equivoqui que no faig pas cap mal,
ja ho trobarem al capdavall.*

*I ells estan en un altre món,
una altra escala de valors,
això per mi no és important.
És qüestió de prioritats.*

NIT NEGRA DE PLUJA

Quan tenia tretze anys, tots els amics de colla del poble compartíem dues coses: unes ganes boges de subvertir les normes i sobretot una necessitat obsessiva d'escoltar música, com si ens hi anés la vida. El problema era que érem a mitjans dels anys setanta i la música pop no passava per la seva millor etapa. Bàsicament teníem només dues opcions a l'hora de triar el nostre gènere preferit: ser heavy o ser simfònic. Els de casa benestant, com ara jo, trobàvem el heavy massa garrulo i per tant ens passàvem les tardes empassant-nos discos triples amb cançons llarguíssimes plenes de solos onanistes, lletres manllevades de Tolkien i canvis de tempo absurds i innecessaris. De tota aquella plaga, un cop curat gràcies als Ramones, em va quedar una fascinació pel cantant de Genesis, un tal Peter Gabriel que cantava amb veu rasposa i es disfressava de flor. Quan va treure el seu primer disc en solitari, amb una portada blava i plujosa, vaig obsessionar-me amb una balada que romantitzava l'apocalipsi. Es deia «Here Comes the Flood» i la vaig escoltar fins a gastar l'agulla. Poc després, Robert Fripp, el meu altre heroi del simfonisme pop, la va reversionar de manera molt més despullada. Escoltant-la durant tardes senceres vaig decidir fer la meva primera adaptació d'una lletra anglesa al català. Em va sortir tan lliure, tant, que un cop llegida vaig decidir posar-li una melodia diferent i aprofitar-la per al grup. Digueu-me pràctic.

NIT NEGRA DE PLUJA

*Mentre el sol cau
lent i pesat,
desdibuixat,*

*la seva llüïssor
senyala el fi
de la tardor.*

*I encara que la claror estigui aquí
la llarga tarda acaba de morir.
Foscós núvols van dient
que arribarà la nit plovent.*

*Silenciosament
ja és aquí
la fosca nit*

*i el màgic so
del petit ram
va relaxant*

*les ments cansades de la gent
que suporten el dia estoicament.
I amb el monòton xim, xim, xim,
el poble silenciós es va adormint.*

*Nit negra de pluja,
passant pel meu carrer.
Nit negra de pluja
no sé si tornaré.*

AIXÒ ÉS ESPECTACLE

Sempre he confessat que podria sobreviure sense fer cançons. Això no vol dir pas que no m'agradi fer-ne, al contrari. Aquest estrany procés de síntesi per encabir en quatre estrofes i una tornada el que et passa pel cap és un repte fascinant que m'ha servit de molt, fins i tot quan he hagut de fer articles als diaris o escaletes de programes de ràdio. Escriure m'agrada molt, més que cantar fins i tot. És un procés solitari i obsessiu, com jo, i a sobre no he de patir per si desafino gaire. No, el que vull dir amb això que no em cal fer cançons és que ja en tinc prou amb les que fan els altres. A vegades, mig de broma, penso que s'hauria de fer una moratòria, obligar els compositors a parar de fer-ne per poder digerir totes les bones cançons que ja existeixen.

El que se'm fa difícil és no escoltar-ne. Ho faig constantment, sense parar. Necessito les cançons per sentir-me viu, per funcionar. Per algun estrany motiu encara em mou una curiositat gairebé infantil per descobrir una tornada o una lletra que m'enamori, que m'enganxi com un caramel de cafè amb llet. Potser per això mai m'he amagat de les meves influències. Malgrat la meva egolatria, mai he pensat que les meves cançons venen del no-res. Tinc molt clar que el que em surt és poca cosa més que el producte regurgitat de les cançons que escolto i que m'agraden. Normalment és de manera inconscient. A vegades no.

De tots els artistes que he rapinyat sense manies des que vaig començar, potser Paul Weller és el més damnificat, sobretot als inicis. Les seves cançons de melmelada

amarga sempre m'han servit de combustible. Primer vaig fer una lletra que es deia «Suïcidi Quotidià» i que era una còpia gens dissimulada del seu «Private Hell», i poc més tard vaig fer una altra adaptació del seu univers, una que parla de l'espectacle de la gent, a vegades trist, a vegades aspre, sempre fascinant.

AIXÒ ÉS ESPECTACLE

*Un matí gris es comença a veure,
el fred acaba amb l'escalfor el llit.
Un somni estrany ple de gent amable
és avortat pel soroll d'un crit.*

Això és espectacle.

*El vell begut que demana almoïna
ha hagut de dormir a l'estació.
Encara porta una fotografia,
record dels dies en què era el millor.*

Això és espectacle.

*Un policia demana al jove
mostrar la seva documentació.
Ell no la duu i ràpid se l'emporten,
ningú no sap per quina raó.*

Això és espectacle.

*Ella m'ha dit que no m'estima,
i que l'oblidi serà el millor.
Sempre serà una bona amiga.
Quin fàstic déu, quin fàstic d'amor.*

Això és espectacle.